Valtiovarainministeriö

EUS Haanpää Tiina(VM), Ikonen Susanna(VM)

NEUVOSTORAPORTTI VM2016-00359

20.06.2016

JULKINEN

Asia
Ecofin-neuvosto 17.6.2016; yhteenvetoraportti

Kokous
Talous- ja rahoitusasiat -neuvosto 17.06.2016

Verojen kiertämisen torjuntaa koskevan direktiivin (ATAD) poliittisen yhteisymmärryksen löytämisessä edistyttiin, mutta asia asetettiin vielä hiljaiseen menettelyyn.

Pankkiunionin vahvistamisesta hyväksyttiin päätelmät. Poliittisen tason keskustelu talletussuojasta siirretään odottamaan riskienvähentämistoimissa saavutettua etenemistä.

Eurooppa-neuvostoa varten Ecofin hyväksyi neuvoston suosituksen kansallisista uudistusohjelmista 2016 ja neuvoston näkemykset päivitetyistä vakaus- ja lähentymisohjelmista. EMU:n kehittämiseen liittyen esille nostettiin mm. Eurooppalaisen ohjausjakson tehostaminen ja euroalueen ulkoinen edustautuminen. Asiakohdassa käytiin keskustelua myös liittyen Euroopan investointirahastoon ja maahanmuuttoon.

Neuvoston muita aiheita olivat mm. tilannekatsaukset tiiviimmästä yhteistyöstä rahoitusmarkkinaveron alalla ja terrorismin rahoituksen estämisestä. Komissio esitti analyysinsä käännetystä verovelvollisuudesta arvonlisäveron alalla. Liiallisen alijäämän menettelyt poistettiin Kyproksen, Irlannin ja Slovenian osalta. Euroopan vakausmekanismin hallintoneuvoston vuosikokous pidettiin 16.6.

Euroryhmän 16.6. aiheina oli IMF Artikla IV –konsultaatio euroalueella, inflaatio- ja valuuttakurssikehitys, temaattinen keskustelu kasvusta ja työllisyydestä eläkejärjestelmien kestävyyden näkökulmasta, sekä euroryhmän työohjelma loppuvuodelle 2016.

Veronkierron ehkäisemistä koskeva direktiivi

Puheenjohtajan tavoitteena oli päästä poliittiseen yhteisymmärrykseen verojen kiertämisen torjuntaa koskevasta direktiivistä (ATAD). Neuvostossa käydyn keskustelun perusteella puheenjohtaja asetti lopullisen kompromissin hiljaiseen menettelyyn maanantaihin keskiyöhön saakka.

Keskustelussa korostettiin, että ratkaisun löytyminen on tärkeää. Kompromissia pidettiin tasapainoisena ja todettiin, että kyse on minimistandardeista. Jäsenmaiden laaja enemmistö tuki

puheenjohtajan kompromissia. Osa jäsenmaista tuki kompromissia, kun switch over –lauseke poistetaan. Vastauksena Tsekin esille nostamaan alv – käännetyn verovelvollisuuteen, komissio lupasi asiaa koskevan lausuman, kunhan ATAD:ista saadaan yhteisymmärrys.

Keskustelua käytiin kompromissiesityksessä esitetystä siirtymäajasta kansallisille kohdennetuille korkovähennysrajoitussäännöille. Osa jäsenmaista koki ongelmalliseksi maininnan täsmällisestä loppupäivämäärästä ja halusivat ennemmin sitoa sen OECD:n minimistandardiin (jos ja kun sellainen tulisi). Monet jäsenvaltiot (ml. Suomi) totesivat, että täsmällinen loppupäivämäärä tarvitaan. Myös komissio huomautti, ettei asiassa voida olla riippuvaisia ulkoisista tekijöistä. Puheenjohtaja totesi, ettei siirtymäkausi voi olla ilman loppupäivämäärää ja viimeisenä tarjouksena vuosi 2024 lisättiin lopulliseen kompromissiesitykseen, joka siis asetettiin hiljaiseen menettelyyn.

Pankkiunionin vahvistaminen

Asiakohdassa hyväksyttiin päätelmät, joissa mm. siirretään poliittisen tason keskustelu talletussuojasta odottamaan riskienvähentämistoimissa saavutettua etenemistä. Samassa yhteydessä käynnistettäisiin neuvottelut mahdollisiin erilliseen valtiosopimukseen turvautumisesta yhteisen talletussuojan järjestämisen yhteydessä. Riskenvähentämistoimissa viitataan komission tulevaan pankkisääntelypakettiin, jonka puitteissa pyritään vahvistamaan pankkien tappionkattamiskykyä ja vähentämään jäsenvaltioiden harkintavaltaa luottolaitoslainsäädännössä. Uutena toimena komissiolta pyydetään esitystä velkojien maksunsaantijärjestyksen yhdenmukaistamiseksi pankkien maksukyvyttömyystilanteissa. Valtionriskien osalta odotetaan työn edistymistä Baselin komiteassa, mutta tunnustetaan, että sen jälkeisessä tarkastelussa tulee huomioida Euroopan erityispiirteet. Yhteisen julkisen varautumisjärjestelyn (common backstop) jatkotyön osalta todetaan jäsenvaltioiden aikomuksena olevan aloittaa työ kuluvan vuoden syyskuussa, jos ja kun kaikki asianomaiset jäsenvaltiot ovat toimeenpanneet pankkien elvytys- ja kriisinhallintadirektiivin (BRRD).

Asiasta käydyssä keskustelussa jäsenmaiden totesivat, että pitkien valmistelevien keskustelujen jälkeen on päästy tasapainoiseen ratkaisuun. Pankkien riskien vähentäminen ja jakaminen on edistynyt rinnakkain, ja ne ovat oikeassa suhteessa. Toisaalta eräissä puheenvuoroissa kiirehdittiin edistymistä talletussuojan osalta. Keskustelussa huomautettiin myös, ettei sääntely saa rohkaista riskinottoon. Todettiin, että ehdotus on tärkeä kaikille jäsenmaille, myös muille kuin euromaille. Jäsenmailla oli erilaisia näkemyksiä koskien erillisen valtiosopimuksen laatimista talletussuojan osalta. Suomi totesi pitävänsä ehdotettua päätelmäluonnosta tasapainoisena. Ehdotus antaa mahdollisuuden, mutta ei velvoita yhteisen varautumisjärjestelyn aikaistamiseen. Aikarajoja ei ole asetettu, vaan eteneminen riippuu riskien vähentämistoimenpiteiden toteutumisesta, joita ei ole rajattu ehdotuksessa esitettyihin.

Puheenjohtaja totesi haasteet, mutta tärkeintä on työn jatkuminen. Päätelmäluonnoksesta poistettiin sana ”participating”, jolloin kaikki jäsenvaltiot voivat osallistua yhteisen varautumisjärjestelyn valmisteluihin ja koska kaikki osallistuvat jäsenvaltiot eivät ole ilmaisseet aikomustaan turvautua erilliseen valtiosopimukseen.

Kontribuutio kesäkuun Eurooppa-neuvoston kokoukseen

Neuvosto hyväksyi ja siirsi yleisten asioiden neuvostolle ja Eurooppa-neuvostolle neuvoston suositukset kansallisista uudistusohjelmista 2016 ja neuvoston näkemykset päivitetyistä vakaus- ja lähentymisohjelmista.

EMU:n kehittämiseen liittyen puheenjohtaja toi esille muutokset eurooppalaiseen ohjausjaksoon ja löytyneet yhteisymmärryksen kansallisista tuottavuusneuvostoista. Komissio kertoi Euroopan finanssipoliittisen neuvoston toiminnan käynnistämisestä, joka tulisi olla operationaalinen syyskuussa. Euroalueen ulkoisen edustautumisen osalta liikkeelle lähdetään koordinaation parantamisesta. EMU:n

syventämisen toisesta vaiheesta komissio kertoi, että syventämistä pohtiva asiantuntijaryhmä on tarkoitus asettaa kohtapuolin. Valkoinen kirja ilmestyy keväällä 2017.

Komissio esitteli lyhyesti tiedonantonsa koskien Euroopan strategisten investointien rahastoa. Euroopan investointipankki lupasi kertoa aikataulun rahaston vaikuttavuuden arvioinnille tulevana syksynä.

Muuttoliikettä koskien keskusteltavana oli Euroopan investointipankin aloite lähialueiden tukemisesta, sekä komission järjestyksessään toinen muuttoliiketiedonanto. Kaikki puheenvuoron käyttäneet jäsenmaat pitivät aloitteita tervetulleina ja totesivat jatkotyön tarpeen erityisesti rahoitusnäkökohdista asianmukaisissa kokoonpanoissa.

Muut asiat

Neuvostossa saatiin tilannekatsaus tiiviimmästä yhteistyöstä rahoitusmarkkinaveron alalla. Jatkotyötä tarvitaan edelleen ja asiaan palataan syyskuussa. Pankkiunionin liittyvän sääntelyn täytäntöönpanoa jäsenmaissa on seurattu kuukausittain, nyt lähes kaikki ovat saaneet työn päätökseen. Terrorismin rahoituksen estämiseen liittyen komissio esitteli tärkeimmät toimenpiteet ja aikataulut niiden toteuttamiseksi. Komissio aikoo antaa 5.7. ehdotuksen muutoksista rahanpesudirektiiviin. Komissio esitti analyysinsä käännetystä verovelvollisuudesta arvonlisäveron alalla. Jos ATADista päästään sopuun, komissio on valmis antamaan pilottia koskevan lainsäädäntöehdotuksensa tämän vuoden loppuun mennessä. Neuvosto poisti liiallisen alijäämän menettelyt Kyproksen, Irlannin ja Slovenian osalta. Euroopan vakausmekanismin hallintoneuvoston vuosikokous pidettiin 16.6.

Euroryhmä 16.6.2016

1. Inflaatio- ja valuuttakurssikehitys

Kokouksessa oli tavanomainen keskustelu inflaatio- ja valuuttakurssikehityksestä. Ministerit olivat samaa mieltä komission ja Euroopan keskuspankin tekemien viimeaikaista kehitystä koskevien arvioiden kanssa. Inflaation odotetaan hieman kasvavan tänä vuonna ja jatkavan kasvuaan edelleen vuonna 2017.

2. Temaattinen keskustelu kasvusta ja työllisyydestä – eläkejärjestelmien kestävyys euroalueella

Euroryhmä keskusteli euroalueen eläkeuudistusten periaatteista osana euroryhmässä käytäviä temaattisia keskusteluja. Komiteatason valmistelujen ja euroryhmän keskustelujen pohjalta hyväksyttiin periaatteita, jotka parantavat eläkeuudistusten tehokkuutta, tekevät eläkeuudistuksista kestävämpiä, turvaavat demografia- ja makrotalousriskejä vastaan. Samalla ne kuitenkin sisältävät politiikkatoimia, jotka pidentävät ihmisten työuria sekä lisäävät eläkeajan tuloja. Euroryhmä pitää eläkejärjestelmien kestävyyttä selkeänä politiikkaprioriteettina samalla turvaten vanhuusajan tulot.

Euroryhmä tulee seuraamaan kehitystä tällä alueella, kuten muidenkin rakenteellisten uudistusten osalta on tehty. Tarkoituksena on myös kehittää viitearvoja (benchmarks) tälle työlle. Euroryhmä pyysi valmistelevia komiteoita ja komissiota tutkimaan soveltuvien viitearvojen kehitystä ja raportoiman euroryhmälle vuoden 2017 alkupuoliskolla. Euroryhmän julkilausuma eläkejärjestelmän uudistusten periaatteista julkaistiin kokouksen jälkeen.

3. IMF artikla IV – konsultaatio euroalueella

Kokouksessa Kansainvälisen valuuttarahaston pääjohtaja Christine Lagarde esitteli IMF:n artikla IV – konsultaation tuloksia euroalueella. IMF katsoo euroalueen talouden elpymisen olevan raiteillaan huolimatta globaalista kehityksestä. Hyvän kehityksen katsotaan olevan seurausta viime vuosien saavutuksista euroalueella mukaan lukien talouden tasapainotustoimet ja uudistukset kansallisella tasolla sekä instituutioiden vahvistaminen. Pankkiunionia on rakennettu ja pankkiunionin vahvistaminen etenee. Rakenneuudistusten tekemisestä tullaan jatkamaan syvällisiä keskustelua euroryhmässä osana eurooppalaista ohjausjaksoa ja maakohtaisia suosituksia.

Samalla IMF:n kanssa oltiin yhtä mieltä siitä, että euroalueen talouksista täytyy tehdä vastustuskykyisempiä mahdollisille tuleville taloudellisille shokeille. IMF:n huolina olivat poliittiset riskit euromaissa, EMU:n vahvistamisen hidas eteneminen sekä Brexit. IMF:n mukaan nyt täytyy hyödyntää mahdollisuudet, kuten alhaisten korkojen tuomat hyödyt, velkatasojen alentamiseksi euroalueella. Työtä pankkiunionin osalta täytyy myös jatkaa ja talousrakenteita muokata joustavammaksi sopeutumisen nopeuttamiseksi. IMF:n suositukset kasvun tukemiseksi otetaan huomioon ja euroryhmä jatkaa työtä eteenpäin. Yksi keino tähän on temaattiset keskustelut rakenteellisista uudistuksista, jotka ovat euroryhmän agendalla säännöllisesti.

4. Muut asiat

a) Euroalueen työohjelma loppuvuodelle 2016

Hyväksyttiin työohjelma loppuvuodelle ilman keskustelua.

Suomen edustajat
VMi Stubb, PE Vierros-Villeneuve, Avs Saarenheimo, virkamiesvaltuuskunta

Asiakirjat
-

Liitteet

Viite

Asiasanat
Hoitaa

Tiedoksi
